Gheorghe Recheşan

Paltonaşul albastru

Cutia încăpătoare, din scânduri lungi cât policarul lui Folsengur, era plină de aer umed în nuanţe de verde exaltat şi parfum de mucegai. Lemnul îşi aducea aminte că fusese un pâlc de molizi, scutura ace de ozon şi licăriri de răşină în spaţiul ordonat cu opt colţuri şi o duzină de muchii. Începea tangajul.

«Kera femu te legara»

Literele ieşeau anevoie, dar destul de răspicate printre dinţii inegali, dar ascuţiţi şi tronconici, ai lui Althur.

«A te feri de mine când a se înfuria!» strigă Vrektal. El era marinarul, dungile tricoului i se imprimaseră în piele, din toată ţesătura rămăseseră doar solzi subţiri de bumbac contopiţi cu epiderma vânătă. Şuviţe de păr încâlcit, de o nuanţă nedefinită îi acopereau faţa slabă, gălbuie cu riduri adânci, doar ochii mici sclipeau, inegali distanţaţi de nasul ca un cioc, printre laţele lungi.

«Ara, ara», aprobă celălalt

Îşi frecă cu palmele antebraţele păroase, negre de jeg, unsuroase de la măruntaiele merlinilor şi-şi strecură cu cele două degete de la mâna stângă, o bucată de intestin unsuros, pe care o scoase dintr-o cutie veche de tablă, în gura-fantă, fără buze.

Frigul Viőnfiordului se adăpa din bezna cu miresme de catran.

Din colţul lui, înfăşurat în zdrenţe groase, pături putrezite de lână şi petece de bumbac peste care înnodasese benzi foşnitoare de polietilenă, se urni, rostogolindu-se anevoie, Mord. Gheboşat, cu spina deviată spre stânga, şi convex spre umeri, se târî ca un crab, sprijinindu-se pe cioturile picioarelor şi pe dosul palmelor, până în centrul cutiei:

«E dimineaţă?»

Deasupra lor, puntea metalică scrâşnea, paşii pescarilor bocăneau înfundat, lanţuri şi scripeţi zornăiau, înfiorându-i.

«Aţaenimid» îl aprobă Althur. Scoase de la brâul de piele o ploscă argintie şi sorbi scurt. Apa sărată îi arse gâtlejul, icni, trecu peste un sughiţ de vomă, se scutură ca fulgerat de dâra unei urme de alcool şi îi întinse recipientul.

Mord îl refuză cu un mormăit. Scotoci cu ghearele într-o pungă, scoase fâşii putrede, verzi de alge şi începu să le molfăie. Gura lui cărnoasă, cu buze ca limacşii, se mişca ştirbă şi asimetrică, mandibula se ridica peste falca de sus imobilă, într-un du-te-vino lent, deviat de limbă, printre înghiţituri.

*

«Tată, tată, ţipă Mirabell, miriapozii au ros rochiţa lui Candy!».

«Nu există miriapozi în Bricoland, o contrazise Britona».

Sunt două gemene biviteline: Mirabelle e blondă, grăsuţă, cu tenul roz şi ochi spălăciţi, în timp ce Britona, mai scundă decât soră-sa, e slăbuţă, are părul brun, ochii întunecaţi şi pielea palidă. Se bat zilnic, războaiele lor au, în miniatură, încrâncenarea grotescă a scenelor din cronici şi din litografiile de epocă.

Azi-noapte, Britona a scobit cu un băţ o gaură nouă în perete şi a presărat molozul, strâns în pumni, peste faţa celeilalte, încercând să i-l îndese în nas şi în gură ca s-o asfixieze. Patul ei este orientat spre peretele de nord al camerei, iar zidul, la înălţimea grilajului de lemn, e plin de găuri, unele rotunde cât pumnul unui copil, altele paralelipipedice, dispuse egal ca şi sertarele unui dulap. Acolo sunt depozitate «lucrurile» ei: soldaţi de plastic, bile metalice, pietre şlefuite şi o colecţie de bolduri, ace de

cusut şi săbii din staniol, înfipte ca într-o panoplie în capacul unei vechi cutii de bomboane.

Mirabell se scoală să urineze, cu exactitatea unui orologiu, de fiecare dată după miezul nopţii, dar în loc să folosească toaleta, udă patul surorii ei. Vara, urina impregnată în cearşafuri se evaporă destul de repede, dar acum, când se apropie iarna, Britona e nevoită să doarmă ghemuită pe podea, lângă pat.

Umbra mare a tatălui acoperă tapiseria ţesută de raze pe covorul destrămat, printre cocoloaşele de praf, ambalaje de bomboane şi nedefinite dâre de murdărie.

Au simţit amândouă ameninţarea şi, aşa cum se întâmplă în rarele ocazii când au reacţii asemănătoare, se apropie aproape instinctiv una de alta, cu feţele crispate la unison, dar în expresii diferite: Mirabell cască gura cu un aer speriat şi plângăcios, Britona se încruntă, muşcându-şi îngrijorată buza inferioară.

Ieri, au fost amândouă cu părinţii la cumpărături, colindând magazinele de îmbrăcăminte pentru copii. Britona şi-a ales un paltonaş scurt din stofă aspră, roşie, cu nasturi mari din metal, iar soră-sa unul din catifea de culoarea albăstrelei, croit în cloş, cu guler rotund şi găici elegante, o adevărată pelerină de prinţesă.

Când s-au întors acasă, Mirabell a vrut să-şi probeze din nou mantia, se fâţâia prin faţa oglinzii din dormitorul părinţilor, dar după ce şi-a tras mânecile paltonului, a început să urle. Omizi galbene cu dungi negre, ţepoase, urcau din buzunare spre guler, iar vreo cinci-şase ace i se înfipseseră în umeri şi în spate. Până să intervină părinţii, îşi luă însă revanşa, vărsând jumătate din flaconul cu hipoclorit peste haina soră-sii, care se metamorfoză într-o pătură pătată, maro-roşie-roz, cu găuri neregulate prin care se vedea căptuşeala.

Sunt pedepsite pentru trei zile, şaptezeci de ore lungi

de recluziune, fără desene animate la televizor, fără ciocolată sau jucării. Mirabell rămâne în camera ei, iar Britona e închisă în camera de oaspeţi.

*

Cei trei simt cum briza sărată pătrunde printre crăpăturile cutiei. Fără niciun avertisment, podeaua e săltată, lada se scutură, balansată de scripeţi la capătul unui otgon şi aterizează bufnind pe punte. Althur mârâie, arătându-şi dinţii, se repede ca un berbec în pereţii de lemn, zgârie cu unghiile scândurile, Vrectal strigă, repetând ca un papagal «A nu se mişca, a nu se mişca…» iar Mord, învălmăşit în cârpe, frisoane şi bale, schelălăie, neajutorat ca o javră udă.

De afară cineva râde, e un râs de om sănătos, care gâlgâie puternic şi clar:

«Ai grijă, e fragil!»

Un nou cutremur scrâşnintor, sunt târâţi odată cu spaţiul şi se izbesc de sunete, de corzi elastice, de ceva rece şi metalic. Pereţii se rostogolesc, podeaua devine tavan, mugete fără noimă, lumina dispare dintre crăpăturile scândurilor şi deodată simt că au trecut pe uscat, un uscat cu roţi care se urneşte spre niciunde.

«Faargula, vendur fester!» mai murmură Althur.

Ceilalţi doi tac, îndobitociţi, confuzi, iar lada aleargă cu un zumzet lent, rectiliniu, înainte. Mirosurile se schimbă, duhoarea de peşte şi de sare umedă dispare, trag pe nări doar iz de pământ şi fum şi zac lipiţi de pereţi, aşteptând sfârşitul drumului.

*

Britona scânceşte de furie, cu lacrimi uscate. Geme şi se tăvăleşte pe podeaua ceruită. Spre deosebire de sora ei limfatică, e complet dependentă de ciocolată şi nu suportă nici să stea prea mult închisă într-un loc. Nu are nici măcar cuburile din Bricoland, sau vreun războinic din

plastic în preajmă, doar două bucăţi de plastilină pe care le-a ascuns în pumni. În fiecare dintre boţurile moi şi calde e ascunsă jumătatea unei forfeci de unghii.

Se calmează brusc, doar mici frisoane de furie îi scutură membrele plăpânde şi priveşte camera cufundată în semiumbră: un pat larg, fără perini, acoperit cu o cuvertură urâtă, verde, iar în colţul opus ferestrei, un dulap scund. Geamurile sunt închise, iar obloanele zăvorâte pe dinafară fac orice evadare imposibilă. Se caţără pe dulap şi ascultă cu urechea lipită de zid, la înălţimea unui matur, vocile. Aude, vibraţiile care se transmit prin pereţii vechi de lemn ai casei sunt captate inexplicabil de urechile ei sensibile, sughiţurile de plâns ale Mirabellei. Înainte de a fi târâtă acolo, a mai apucat să taie cu o foarfecă mânecile paltonaşului albastru. Apoi amestecate, vocea gravă a tatălui şi cea ascuţită, văicărindu-se în salturi, a mamei. După ce vocile tac, începe să împingă dulapul. Corpul ei mic tremură de efort, dar reuşeşte, centimetru cu centimetru să-l urnească. Peretele din spatele lui e jilav şi are trei crăpături rectilinii, două perpendiculare pe podea, iar a treia paralelă cu ea. Scobeşte cu vârful foarfecii mortarul, urmărind conturul liniilor. Bucăţele de tencuială îi cad pe păr şi pe umeri, iar din găuri năvăleşte un parfum de putreziciune iute, de sare şi de molie arsă. O dor degetele şi umerii, dar continuă să sape în zid.

După miezul nopţii, când ca de obicei Mirabell a urinat, de data asta inutil, în patul ei, bucata de perete se desprinde ca o uşă fără balamale şi Britona ţipă înfundat de bucurie: în beznă se cască o firidă, mai înaltă decât ea şi invizibil de adâncă. Face un pas timid şi degetele picioarelor i se lovesc de o ladă. De acolo se strecoară, unduind, plutind spre ea, putoarea de rânced şi şoarece mumificat.

*

Nu ştiau unde au ajuns. Lada era bine prinsă în cuie, scândurile tari şi groase, au irosit în zadar zile întregi de eforturi, dar nu au reuşit să iasă. Auzeau zgomote, voci omeneşti, dar învăluiţi în penumbra cutiei, cu energia sleită, nu puteau face altceva nimic decât să asculte şi să aştepte.

Nu au simţit când timpul s-a scurs peste ei. La început, de foame şi-au autodevorat unghiile, părul şi chiar petece întinse de piele, acolo unde ajungeau gurile lor flămânde. Althur l-ar fi devorat pe Mord în tovărăşie cu Vrektal, dar acesta l-a oprit, aducându-i aminte în cele trei idioame, jurământul pe care-l făcuseră când fuseseră închişi în cutie:

«Faal straprir… a ieşi şi a reuşi în număr de trei… ierţiţot!»

Setea le-a uscat pe nesimţite trupurile, membrele, burţile, torsurile li s-au micşorat, ajungând cât nişte mumii de liliac. Trăiau doar cu aer, inimile şi-au încetinit ritmul la câteva bătăi pe minut, corpurile li s-au răcit şi respirau neauzit într-un somn continuu. În memoria lor rătăcea lentă, dar persistentă, imaginea că într-o zi vor fi eliberaţi.

*

În noaptea următoare, Britona împinge din nou dulapul de la locul lui şi deschide lada, după ce a scos cu şi restul de cuie cu vârful foarfecii. Pentru că a fost cuminte şi a mâncat tot din farfurie la prânz, mama i-a înapoiat câteva piese de Bricoland. Unite, dreptunghiurile de plastic s-au transformat într-o pârghie cu care apasă eficient capacul cutiei de lemn. Are în buzunar o sticluţă cu apă, în care a dizolvat un pumn de sare şterpelită din solniţă în timpul mesei. Mirabell a văzut-o, dar a tăcut când i-a şuierat în şoaptă:

„Dacă pârăşti îi smulg capul lui Candy!”

Îi găseşte chirciţi, îngrămădiţi unul într-altul şi exact ca şi în visul pe care-l are neîntrerupt, noapte de noapte în ultimele trei luni, picură din sticlă, peste trupurile uscate, stropi mari, săraţi, care le umezesc pielea.

Althur e primul care se mişcă: tremură ca un câine ud, se smiorcăie şi strănută, deschide încet ochii, fante verzi, fosforescente în penumbră şi zâmbeşte fetiţei, schimonosindu-şi gura într-un rânjet de gratitudine. Apoi, scuturându-şi solzii de piele descuamată, se deşteptă Vrektal, care privi în jur curios şi căscă gura ca un plisc, bâiguind: «A mulţumi pentru a fi eliberat!»

Vocea lui suna răguşită şi înfundată după decenii de muţenie.

Peste Mord, turnă tot restul sticlei de apă sărată, dar acesta nu se trezi. Britona îl scoase din cutie şi-i suflă aer cald pe gură şi-n nări. Tuşind şi tremurând, învie şi carcasa lui boantă, strâmbă, verzuie, ca de crab.

Sunt toţi în mijlocul camerei, exact în pătrarul desenat de lumina unsuroasă a lunii filtrată printre jaluzele, nu mai înalţi decât ea, dar exală o energie brută, ameninţătoare. Fata le zâmbi şi deschise uşa camerei de oaspeţi, făcându-le semn cu degetul lipit de buze, să stea în linişte. Se strecoară în bucătărie, umbră pitică şi tăcută. Scoate din frigider o pungă plină cu ouă şi o bucată mare de carne crudă. În spatele lăzii de pantofi din hol, degetele ei dibuie pe întuneric pachetul de lame de ras, ascuns acolo în urmă cu o lună.

Peste vreo jumătate de oră, cei trei gnomi, mânjiţi de gălbenuş crud, cu resturi pe coji pe buze, se îndreaptă pe rând spre camerele indicate de Britona. Althur, cel mai puternic dintre ei şi Vrektal bâţâindu-se de nerăbdare, deschid uşa de la dormitorul părinţilor, iar Mord, târându-se greoi, strângând plin de recunoştinţă lama tăioasă între ghiare, spre camera Mirabellei. Paltonaşul bleu-peruzea,

cu mânecile tăiate, îi arată drumul în întuneric, ca o busolă.